

Muhulane

Nr 6 (343)

Juuni 2018 (jaanikuu)

Muhu leht

Muhu turismiinfopunkt on Liival avatud 15. juuni – 19. august iga päev 10–18.

23. juunil Muhu Muuseumis
MEITE MUHU MANT

Koolist ja Sentast

Tänased Muhu Põhikooli lõpetajad alustasid oma kooliteed siis, kui Senta Room oli Muhu Põhikooli direktor, ja sellepärast on igati sobilik neid koolist ära saata Senta sõnadega, kes mullu sügisel oleks saanud 75-aastaseks.

Tekst on pärit ühest 2007. aasta lastevanemate koosoleku sõnavõtust ja algab pöördumisega lastevanemate poole. Sama hästi sobivad need ka kooli lõpuaktusele:

Kooli lõpetamisel olen tahtnud, et meie kooli õpilasel oleks võimalik valida vabariigi erinevate õppeasutuste vahel, et jätkata oma haridusteed. Ja arvan, et meie õpetajad on seda pakkunud igale lapsele koolis. Selleks oleme väärtustanud õppimise, traditsioonid, enda analüüsi, koostöö ja palju muudki veel. Oleme püüdnud hinnata kõike head, mida õpilases on, ja innustada ka nõrgemaid, kelle õpitulemused on raskemad tulema.

Koolis on märkimisväärne tugisüsteem neile, kelle tahteks on asi selgeks saada. .../

Järg lk 6.

ISSN 1736-289X

9 771736 289007

Liiva uus Konsum päev enne avamist.

Kalmer Saar

Liival avati uus Konsum ja apteek

Benu apteek

Lehe- ja jaanikuu muuseumis

Mai algus oli meil siin veel jahe ja muuseumi töötajad said küllakutse meie lõunanaabrite juurde. Seal oli tõesti soojem ja tõime need ilusad ilmad ka Muhusse kaasa, vähemalt meil on tore nii mõelda. Olime Kuldiga linnas, mis on tuntud oma vanalinna, silla ja selle alt läbi voolava Venta jõe ning Euroopa laiema kose poolest, millel saime vaadelda vimbade sulpsamist. See kena koht on Lätis.

Alustasime koostööd Kuldiga muuseumiga. Esimeseks teemaks sai Koguva vabatalupoegade (nn Kura kuningate) pärandi uurimine ja tutvustamine. Lisaks huvitas meid, milline on nende muuseumipedagoogika ehk milliseid harivaid ja meelelahutuslikke tegevusi pakutakse lastele.

Meile tehti ekskursioonid Kuldiga muuseumis ja vanalinnas ning lisaks Turlava külas. Viimases toimus seminar, millel tutvustasid Muhut ja Koguvat Meelis Mereäär ja Ivo Maripuu. Kohalikelt esinejatele saime palju teada Kura kuningate ajaloost ja millised on muuseumi, omavalitsuse ja mittetulundusühingute plaanid seda pärandit säilitada.

Konini külas toimus kontsert

Usinši pidustuste raames (Kevadpüha), kus esines ka Muhu segarahvatantsuansambel ning pillimehed Andres ja Meelis. Vastuvõtt oli meeldiv ja soe ning muhulased oma esinemisega lisasid naabrite õhtusse toredat särtsu. Koguva vabad mehed Jüri ja Mihkel Schmuul andsid intervjuu kohalikule televisioonile. Vaadata saab: www.youtube.com/watch?v=vTGNjp5YOog

19. mail toimus traditsiooniline muuseumiöö. Sel aastal teemaks „Õös on pidu“. Avasime Väljal kaks näitust: „Senta Room 75“ ja „Muhumuster NII ja NAA“. Tooma talu õuel esinesid tantsurühmad Tokkroes, Muhu segarühm, Orissaare segarühm NOH, tantsuks mängisid karmoskad. Oli väga tore Muhu pidu. Tooma õuel oli korraga 190 inimest. Täname kõiki osalejaid ja esinejaid!

26. mail avasime Kunstitalis Enn Säde fotonäituse „Lennart Meri ja Linnutee tuuled“. Avamisel olid kohal Enn Säde, Helle Meri, Kulle Raig ja palju huvilisi.

Juunikuus on meile külla oodanud mitmeid õpilaste ja turistide grupe, kes soovivad giidituure, erinevaid tegevusi ja mängu. Hästi on

alanud koostöö Muhu Seikluspargiga, kus meie koostöös valminud pakett on leidnud mitmeid kasutajaid. Paketi sisuks on ronimine seikluspargis ja pärast kerge giidituur ja mäng meil muuseumis. Juhataja Meelis mainis üksipäev, et jah, juunis vabu päevi ei saagid, aga küll ikka saame, meil on tore ja ühtehoidev meeskond.

Juunikuu ürituseks on sel aastal laad „Meite Muhu Mant“. Toimub see 23. juunil algusega kell 10 ja nagu varasemaltki on asukohaks muuseumi väravaesine ala. Meie laadalt ei puudu ka esinejad. Ootame kõiki endast teada andma ja tulema meie laadale oma toodangu müüma. Eelmisel aastal oli pisut puudu kohalikest maitsetest, nii söödavast kui jookidest, aga teretult on kõik, kel midagi ostjatele pakkuda. Palume müüjatel end eelnevalt registreerida tegevus@muuseumis.ee või 5451 1291. Osalustasu 10 eurot. Piiratud koguses on ruumi telgi all ja mõned lauad ning toolid, kiiremad registreeruvad saavad need endale broneerida. Ära jäta registreerimist viimasele minutile, vaid tee seda palun aegsasti!

Siret muuseumist

Vt ka lk 4.

Saaremaa Arenduskeskuse ettevõtluskonsultant Tiia Naageli järjekordne ettevõtjate nõustamine toimub **Hellamaa külakeskuses kolmapäeval, 13. juunil 2018 kell 11-15**. Soovitav on eelregistreerida: tiia@sasak.ee või helista 452 0572.

Muhu Vallavalitsus annab kirjaliku enampakkumise korras rendile:

1) Vallale kuuluvad Raugi küla Jaaniaru maaüksuse (katastritunnus 47801:003:0450, pindala 4,33 ha) ja Kallaste küla Peedu maaüksuse (katastritunnus 47801:003:0658, pindala 4,14 ha). Maaüksustel asub kohaliku omavalituse kaitstav loodusobjekt **Peedu pangad**. Maad antakse rendile 10 aastaks, enampakkumise alghinnaks 50 eurot/ha aastas. Pakkumise märgusõna „Peedu pangad“.

2) Äripinna vallale kuuluvast hoonestuse aadressil **Liiva küla, Apteegi** (katastritunnus 47801:004:0507), rendile antava pinna suurus 50,1 m². Ruumid antakse rendile 10 aastaks, enampakkumise alghinnaks 2 eurot/ m² kuus, enampakkumise osalustasu 50 eurot kanda Muhu Vallavalitsuse arveldusarvele EE782200001120228703 hiljemalt **10.6.2018 kell 23.59**. Pakkumise märgusõna „Äripind“ Esitatav pakkumine peab sisaldama pakkuja nime ja aadressi, plaanitava tegevuse sisu, sõnadega pakutavat summat, nõusolekut enampakkumises esitatud tingimustel, pakkumise esitaja allkirja.

Pakkumised peavad olema märgistatud vastavalt eeltoodud märgusõnaga, esitamise tähtaeg **11.6.2018 kell 10.00**. Pakkumised esitada digitaalselt allkirjastatuna aadressil vald@muhi.ee Täiendavate küsimuste korral helistada tel 453 0670.

Vallavalitsuse istungitelt

4. mai
Väljastati ehitusluba Pädaste k Uus-Valka mü sauna püstitamiseks. Määrati sotsiaalhoolekandeli hüvitisi.
Kinnitati XXII Rahvusvahelise Muhu Tulevikumuusika Festivali “Juu jääb 2018” toimumine 5.-8. juulil Muhu Muusikatalus (Veskimäe, Hellamaa).
Kinnitati “Mootorratturite orienteerumise laupäevak” toimumine Muhu valla avalikel teedel 12. mail 2018.
Moodustati ajutine komisjon Muhu valla kommunaalmeti juhataja konkursile laekunud kandidaatide hindamiseks.
Kinnitati Piiri k tänavavalgustuse pakkumustulemused: edukaks tunnistati Muhu Vesi OÜ.
Otsustati läbi viia alla lihthanke piirmäär jääv hange “Kontor-soojakute soetamine”.

11. mai
Väljastati projekteerimistingimused Rõuste ja Tusti alajaamade vahelise kahe 35 kV maakaabli asendamiseks 110 kV maakaabliga.
Väljastati ehitusluba Simiste k Lökitsa mü kuuri püstitamiseks.
Väljastati kasutusluba Hellamaa k Sika mü püstitatud puhkemajale ja saunale.
Vaadati läbi volikogu materjalid.
Määrati sotsiaalhoolekandeli hüvitisi.

16. mai
Lihthanke “Muhu valla teede 2018. a pindamistööd” tulemuste kinnitamine: edukaks tunnistati AS Eesti Teed.
Eraldati toetus õpilase osalemiseks United World College rahvusvahelises lühiprogrammis “(Re)defining Equality” Austrias 16.-29. juulil.

22. mai
Kinnitati alla lihthanke jääva hanke “Kontor-soojakute soetamine” tulemused: edukaks tunnistati United Capital OÜ.
Väljastati kasutusluba Liiva k Konsumi mü püstitatud kaubandushoonele.

25. mai
Määrati Rässa k Tõnise kü lähiaadressiks Mervärava.
Otsustati korraldada kirjalik enampakkumine:
- rendiõiguse saamiseks Raugi k Jaaniaru ja Kallaste k Peedu mü, - hoone osa rendile andmiseks äri-ruumi eesmärgil Liiva k Apteegi (50,1 m²).
Kinnitati Piiri k Platsi kinnistu hoonestusõiguse konkursi tingimused, kuulutati välja avalik konkurs Platsi kinnistu arendamiseks.
Otsustati korraldada elektroonilise hankemenetlusega lihthanked:
- “Kesse elektrivarustuse II etapp”, - “Muhu lasteaia rühmaruumi rekonstrueerimine”.
Väljastati kasutusluba:
- Rässa k Ranna mü püstitatud elamule,
- Nautse k Laasu mü püstitatud kuurile ja kahele laudale,
- Linnuse k Mudremäe mü püstitatud elamule.
Kooskõlastati puurkaevu asukoht Lepiku k Targa-Tähvena mü kaalutusotsuses toodud tingimustel.
Istungitel vaadati läbi avaldusi, toimus arutelu ja teabevahetus.

Muhu kommunaalmeti uuest juhust kirjutas 22. mai Saarte Hääl. Kahte kandidaati kaaludes langes valik endisele Paide vallavanemale Veljo Tammikule, kes kolis pärast haldusreformi kodusaarele. Aasta selles ametis püsinud Karl Kõvamees pani töö tervisemure tõttu maha.

Muhu Vallavalitsus korraldab avaliku konkursi hoonestusõiguse seadmiseks Piiri küla Platsi kinnistu arendamiseks hoonestusõiguse seadmisega 30 aastaks.

Konkurss algas 28. mail 2018. Konkursitööde esitamise tähtaeg on 25. juuni 2018. a kl 17.00.

Konkursi eesmärgiks on lähtuvalt konkursi hindamiskriteeriumitest välja selgitada parim pakkumine Piiri küla Platsi kinnistu (8 134 m²) katastritunnusega 47801:007:0900 (edaspidi „Kinnistu“) koormamiseks hoonestusõigusega. Kinnistu on hoonestamata. Kinnistu hoonestusõigusega koormamise eesmärgiks on tagada kinnistu väljaarendamine koos hoonestusega ning heapere-mehelik ja jätkusuutlik kasutamine erinevate ettevõtlusalaste tegevuste läbiviimise otstarbel, mis avaldavad positiivset mõju Muhu valla arengule, kohalikule ettevõtluskeskonnale ja tagavad kinnistu arendamise kaudu tööhõive suurendamise Muhu vallas.

Konkursil osalemise tagatisraha 500 eurot tuleb kanda hiljemalt pakkumise esitamise tähtajaks Muhu Vallavalitsuse arveldusarvele AS Swedbank

EE782200001120228703.

Kinnistule seatava hoonestusõiguse aastatasu pakkumise alghinnaks on 500 eurot.

Pakkumine tuleb esitada kinnises pakendis ning varustatud märksõnaga “PLATSI KINNISTU HOONESTUSÕIGUSE SEADMISE KONKURSS”. Pakkumine (koos lisadega) peab olema esitatud ja kohale saabunud aadressil Vallamaja, Liiva küla, Muhu vald 94701

Konkursi tingimustega on võimalik tutvuda Muhu valla veebilehel www.muhi.ee

Täpsustavaid materjale ja informatsiooni saab küsida Muhu Vallavalitsuselt aadressil Muhu vald, Liiva küla (tel: 453 0670, raido.liitmae@muhi.ee)

Detailplaneeringute avalike väljapanekute tulemused

Muhu tapamaja detailplaneering

14.–28.3.2018 toimus Muhu tapamaja detailplaneeringu avalik väljapanek. Planeeringuala hõlmab Soonda külas asuvaid Väestisekuuri (47801:004:0493, tootmismaa, 14786 m²) ja Lao (47801:004:0524, tootmismaa, 17363 m²) katastriüksusi. Detailplaneeringu eesmärgiks on planeeringualale väiketapamaja rajamine.

Avaliku väljapaneku ajal esitati ettepanekud täiendada planeeringut keskkonnakaitseliste tingimustega, tellida vastavad uuringud ning kaasata menetlusse Keskkonnaamet. Muhu Vallavalitsus korraldas

detailplaneeringu avaliku väljapaneku tulemuste arutelu 26. aprillil 2018. a.

Detailplaneeringus tehti avalikustamise tulemusena täpsustused. Planeeringu põhilahendust ei muudetud, kuid seletuskirja täiendati keskkonda puudutavate aspektide põhjalikumalt selgitamisega ning täiendati keskkonnakaitseliste tingimustega. Samuti kaasati planeeringumenetlusse Keskkonnaamet.

Vahtraste küla Mulla maaüksuse detailplaneering

16.–29.04.2018 toimus Vahtraste küla Mulla maaüksuse (47801:003:

0495, maatulundusmaa, 9,91 ha) detailplaneeringu avalik väljapanek. Planeeringu eesmärgiks on ehitusõiguse määramine, maaüksuse kruntimine elamukruntideks, teede ja tehnovõrkude rajamine ning servituutide seadmise vajaduse määramine.

Avaliku väljapaneku ajal esitati planeeringule ettepanek tagada planeeringuga juurdepääs naabermaaüksusele. Avalikustamise tulemusena täiendati detailplaneeringut naabermaaüksusele juurdepääsu määramisega.

Täiendav info 4530680, maa@muhi.ee

Kevadine hõbelusikapidu

Muhu vallas korraldati 11. mail hõbelusikapidu. Sellel kevadel, emadepäeva eel kutsuti kokku lasteaias saali viis kõige väiksemat muhulast oma vanematega.

Pidulikku päeva aitasid kaunistada luua Muhu Põhikooli lapsed. Suured tänud nende õpetajale Leena Peeglile. Lasteaias poolt tervitas lapsevanemaid juhataja Reet Hobustkoppel. Vallapoolsed õnnitlused ja kingitused andis üle vallavanem Raido Liitmäe. Iga laps sai kingitusteks nimelise hõbelusika, muhumustrilised sünnitunnistuse kaaned, raamatu, emadele lilleõis ja isadele au süüdata lapsenimega küünal. Pere- ja ühispildid jäädvustas Silver Saarkoppel.

Väga meeldejääva kingituse tegid tublid Muhu naised. Traditsioonilisel peol said lapsed kingituseks kohalike käsitöömestrite valmistatud imearmsad pisikesed Muhu pätid. Tüdrukutele õrnade roosidega ja poistele mehiste põllulilledega. Seekord oli vaja tikkida ja valmistada ainult mehiste põllulilledega pätte, sest kõik peole kutsutud olid poisid. Pättidega oli kaasas väike kaardike tekstiga "Pehmet astumist Sulle, väike muhulane, saare kivisel pinnal". Väikestele päevakangelastele meisterdasid pätid neli nobedat Muhu noorikut: Piret Lember, Triinu Traumann, Alliki Oidekivi ja Tiitu Tuust, kes on ka selle mõtte algataja.

Päev lõppes ühises kohvilauas peotorti ja titeputru süües, mille söömine pidavat jõudu ja jaksu tooma nii lapsele kui emale ja isegi isale. Maitsva pudru eest tänud kooli kokkadele ja peotordi eest tänud Maarja Kumpasele

Aitäh kõigile abilistele. Kaunist kevade jätku ja ilusat sooja suve soovides,
Anneli

Kõige nooremad muhulased koos vanematega ja suuremate õdede - vendadega: emade süles vasakult Taavi Pehlak, Ruudi Vihm ja Siim Viisileht.

Silver Saarkoppel

Muhus **tehti kahjutuks 12 lõhkekeha**, kirjutas 26. mai Meie Maa. 11.–25. maini väldanud miinitõrjeoperatsiooni Open Spirit 2018 käigus leiti Eesti territoriaalmerest 90 lõhkekeha. Muhu saare läheduses kahjutuks tehtud lõhkekehade kaks olid ligi 1000-kilogrammise kogukaaluga Teise maailmasõja aegsed LMB põhjamiinid. Ka Lõunaranna sadamas oli miinituukrite laager.

Külavanemad käisid õppereisil

Külavanemad käisid 7. mail õppereisil Pärnumaal. Hõbesalus külastati OÜ-d Ökomuld, kus tegeldakse vihmausside kasvatuse ja ökomulla tootmisega. Käidi Paadremaa ja Tõhela külamajas, kus tutvuti külade ja külaseltsi tegemiste ning elluviidud projektidega. Väga meeleolukaks kujunes ringsõit retrobussiga mööda Tõhela küla. Tutvuti Tõstamaa mõisa kui kogukonna-, kultuuri- ja hariduskeskusega. Külastati Sillametsa taimeaeda, kus oli võimalus ka lõunat süüa. Reis lõppes Jõuluvana korstna talu ja Lindi külas asuva Romantilise rannatee maitsetekojas külastamisega.

Romantilise rannatee maitsekojas Tiitu Sommeri hoidiseid degusteerimas. Fotol Eveli Loorents, Marve Järv, Malle Mätas; seljaga Eleena Päll, Tiitu Saartok, Annika Auväärt ja Viive Ling.

Aarne Jõgi pilt, Annika Auväärti tekst

2500-hektariline **loopealsete** taastamise projekt, mida veavad Annely Esko ja Bert Holm, pälvis Euroopa Komisjonilt Natura 2000 sotsiaal-majandusliku mõju kategoorias võitja auhinna, kirjutas 19. mai Meie Maa.

Benu apteek on Liiva poes avatud esmaspäevast reedeni kl 9.00 – 18.00 ja laupäeviti kl 10.00 – 15.00.

MUHU III RAHVUSVAHELINE VIGURSAAGIMINE

7.-10. JUUNIL 2018

MUHU KATARIINA KIRIKU PLATSIDEL

OSALEJAD: EESTI, LÄTI, LEEDU JA SAKSA AMETIKOOLIDE ÕPILASED KOOS JUHENDAJATEGA

VALMINUD PUUSKULPTUURIDE PIDULIK AVAMINE TOIMUB LIIVAL NÄITUSEVÄLJAKUL PÜHAPÄEVAL 10. JUUNIL KELL 14.00

ETTEVÕTMISE TOETAJAD: MUHU KATARIINA KOGUDUS, MUHU VALLAVALITSUS, MUHU MUUSEUM, RAKVERE AMETIKOOL, THE LEDRUGA SCHOOL OF ART AND MUSIC, PANEVEZYS NAUJAMIEŠTIS GYMNASIUM, BBS PEINE VOCATIONAL SCHOOL, MUHU KÜLKAKLUBI, MUHURADA OÜ, KOGUVA SAEVESKI OÜ, KEHTE OÜ, MUHRO OÜ, MOEKASTI OÜ, MUHU VARAHALDUSE OÜ, COLLESTER OÜ

Lehe- ja jaanikuu Muhu Muuseumis

Vt ka lk 1.

Muhu Muuseumis praegu vaadatavad **näitused**: Väljal I korruse fuajees on näitus „Muhu muster Nii ja Naa”, Väljal II korruse fuajees näitus „Senta Room 75”, II korrusel püsinäitus „Muhu tekstiil”, Toomal: Madise kambris on tuttuud stendid Muhu looduse

ja ajaloo kohta ning uus Muhu kaart, all keldris näitus „Meremeeste kirjad”, rehalses Ivo Kõvamehe näitus „Ennenuti”. Kunstitalis on Enn Sade fotonäitus „Lennart Meri ja Linnutee tuuled”.

Muhu Muuseum on avatud E-P kella 9-18. Kunstital on avatud E-P kella 10-18.

Enn Sade fotonäituse „Lennart Meri ja Linnutee tuuled” avamine Kunstitalis.

Mai Meriste

Tahame eestlastena kestma jääda

Rahvastikupoliitika põhialused ei anna tervikpilti, kirjutas Riigikogu Eesti rahvastiku toetusrühma konsultant Jaak Uibu, D.Sc. 21. mai 2018 www.eesti.ca kodulehel ja 23. mail Objektiiv.ee kodulehel. Autor kahtleb Põhialuste tervikpildis seepärast, et analüütiline töö, mida nõudis Riigikogu rahvastikukriisi probleemkomisjoni moodustamisel, on tegemata ja ilma eeltööt hakati rutakalt põhialuseid sõnastama stiilis kindlustatakse, arendatakse, toetatakse, analüüsitakse jne. Tegijatel ei olnud aega selgitada, miks varasemad analoogilised dokumendid ei töötnud piisavalt. Eeltöö puudumisest tingituna on põhialustes puudu suunad, ilma milleta dokument on väheväärtuslik - eelkõige majanduspoliitika, regionaalpoliitika, kodakondsus ja religioon. Viimane muide seetõttu, et tõhus rahvastikupoliitika on võimalik vaid ideoloogia muutmisel. Uibu tuleb tegijatele meelde, et etaloniks põhialustele olgu mitte euroliidulik kantseliit, vaid Lennart Meri sõnad ja stiil, elegantsed oma lihtsuses: „Eesti ei ole suur ega väike. Ta on meile paras, ja paremat meil ei ole. Tahame olla eestlased. Tahame eestlastena kestma jääda.”

Kalmer Saar

23. juunil JAANILÕHTU

Hellamaa laulu- ja spordiväljakul
Kell 20 alustame rongkäiguga Hellamaa külakeuse eest.
Esinevad: rahvatantsurühm Nõmme Marid,
Muhu / Valjala segarühm, pillimehed siit ja sealt,
õhtut juhib Meelis Mereäär.
Tantsuks mängib ansambel LUX,
lastele batuut ja rahvalikud mängud,
avatud erinevad söögikohad.

Reovee kohtkäitlusest

25. maist 2018 kehtib Muhu Vallavolikogu määrus nr 12 „Reovee kohtkäitluse ja äraveo eeskiri Muhu vallas”. Eeskirjaga tuleks tutvuda ühiskanalisatsiooniga mitte liitunud majapidamiste omanikel. Eeskirja sätted ei tee olulisi muudatusi juba kehtivatesse reeglitesse selles osas, kuidas peame oma kodudes tekkivat reovett koguma ja käitlema, tegemist on teemakohase seadusandluse koondamisega ühte dokumenti. Eeskirjas tuuakse välja, millised on nõuded reovee käitlemisele (kogumisele, äraandmisele ja/või puhastamisele) majapidamistes ja millised nõuded on reovee äravedajale.

Muhu saarel on põhjavesi valdavas osas kaitsmata või nõrgalt kaitsitud (mis omakorda tähendab, et reostuse põhjavette, st meie oma kaevudesse jõudmise oht on väga suur). Seega on reovee käitlemiseks kaks peamist lahendusviisi: reovee kogumine lekkekindlatesse kogumismahutitesse ja vastavat õigust omava teenuse osutaja poolt äravedamine reoveepuhastisse või reovee bioloogiline puhastamine (väikepuhasti rajamine enda majapidamisele) enne immutamist. Septik-imbsüsteemide rajamine lähtuvalt eelnevalt mainitud põhjavee kaitsetusest enamasti lubatud ei ole. Igal majapidamisel tuleks oma veekasutus läbi mõelda ja leida sobiv lahendus ning juhul kui praegune lahendus võib kujutada ohtu põhjaveele, see ümber ehitada.

Eeskiri on avaldatud Riigi Teatajas, vastava lingi leiata ka valla kodulehelt alajaotuse „ehitamine, planeerimine, keskkond” alt. Küsimuste korral palume võtta ühendust valla keskkonnaspetsialisti või ehitusspetsialistiga.

Meeldetuletuseks: 11. juunini (k.a) saab esitada taotlusi hajakasutuse programmist toetuse saamiseks. Muhu vallas on nimetatud programmist toetuse taotlemisel määratud prioriteetseteks valdkondadeks veesüsteemide ja kanalisatsioonisüsteemide rajamine.

Piret Lang

Hellamaa laululaval

16.06.2018 >< 19:00

Muhu Segakoor 30

SÜNNIPÄEVAKONTSERT

=Viisteist aastat Peegli ees=

Esinevad: külaliskoor Lätimaalt ja Muhu taidlejad

>< >< >< ><

Kõik on oodatud! Kontsert on tasuta!

Toetavad: Eesti Kultuurkapitali Saaremaa ekspertgrupp ja Muhu Vallavalitsus

**Endisi koorilauljaid palutakse sünnipäevakontserdil
kooriga kaasa laulma!**

ÜÜGU ÜÜRGED

TARTU AKADEEMILINE MEESKOOR
KUNO KERGE JUHENDAMISEL
VIRUMAA POISTEKOOR
OOPERILAULJA REIGO TAMM
MUHUMAA TAIÐLEJAD

15. JUUNI 2018 | 20:00
MUHUMAA, ÜÜGU PANK

PILET 8 EUR
PENSIONÄRID JA LAPSED 5 EUR
FACEBOOK/ÜÜGU ÜÜRGED

Laul aitab muret kanda.

Pärnu naiskoor Linda

KONTSERT

koos: Lääne ja Eesti koorilooming
Dirigendid: Tiit Kinnapäs, Külli Kelo

10. juunil
kell 15.00

MUHU
KATARIINA
KIRIKUS

TASUTA

Maakonnaplaneeringu kehtestamise teade

Rahandusministeerium avaldab teadaande planeerimisseaduse (PlanS) § 71 lõike 2 alusel. Rahandusministeerium teatab, et Riigihalduse minister kehtestas 27.4.2018 käskkirjaga nr 1.1-4/94 Saare maakonnaplaneeringu 2030+. Maakonnaplaneering haarab kogu Saare maakonna territooriumi. Maakonnaplaneeringu peamine eesmärk on maakonna ruumilise arengu põhimõtete ja suundumuste määramine, tasakaalustades seejuures riiklikud ja kohalikud huvid. Maakonnaplaneeringuga lahendatakse planeerimisseaduses sätestatud ülesanded. Maakonnaplaneeringu koostamisel on aluseks üleriigiline planeering Eesti 2030+ ja Saare maakonna arengustrateegia. Planeeringulahenduse väljatöötamisel on arvestatud olemasolevaid riiklikke ja maakondlikke arengukavasid ning kohalike omavalitsuste üldplaneeringuid ning arengustrateegiaid.

Planeeringus käsitletavat olulisemat teemat on asustuse paiknemine, teenuste kättesaadavus ja transpordihendused, ettevõtlus, looduskonnaga väärtused, tehniline taristu, riigikaitse ja siseturvalisus. Kõikide teemade osas on planeeringus välja töötatud üldised põhimõtted ja tingimused maakonna ruumilise arengu kavandamiseks.

Maakonnaplaneering on aluseks kohalike omavalitsuste üldplaneeringute koostamisel. Samuti tuleb maakonnaplaneeringuga arvestada riigi ja kohalike omavalitsuste arengudokumentide koostamisel.

Saare maavanem algatas 10.10.2013 korraldusega nr 1-1/405 maakonnaplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH), mille eesmärk oli keskkonnakaalutlustega arvestamine maakonnaplaneeringu koostamisel ja kehtestamisel, kõrgtasemelise keskkonnakaitse tagamine ja säästva arengu edendamine. KSH raames kirjeldati, selgitati ja hinnati planeeringu elluviimisega kaasnevat keskkonnamõju nii majanduslikule, sotsiaalsele, kultuurilisele kui looduskeskkonnale ning peamisi meetmeid, tegevusi ja ülesandeid, arvestades maakonnaplaneeringu eesmärke ja käsitlevat territooriumi. Maakonnaplaneeringuga ei kavandatud tegevusi, millega kaasneks oluline piiriülene keskkonnamõju.

Saare maakonnaplaneeringu koostas ja koostamist korraldas Saare Maavalitsus, planeeringukaardid kujundas OÜ Kallusgeo, KSH koostaja oli Skepast&Puhkim OÜ. Saare maakonnaplaneeringu planeerimisprotsess toimus koostöös Saare kohalike omavalitsustega, huvitatud isikutega ja riigiasutustega, kelle valitsemisalas olevald küsimusi planeeringu käsitleb. Saare maakonnaplaneeringu 2030+ materjalidega on võimalik tutvuda veebilehel:

www.maavalitsus.ee/saare-maakonnaplaneering.

Paberkanjal saab maakonnaplaneeringuga tutvuda Rahandusministeeriumi regionaalhalduse osakonna Saare talituses (Lossi 1, Kuressaare) lahtioleku aegadel.

Rahandusministeerium - Tallinn, HARJUMAA, Suur-Ameerika 1
Telefon: 6113558

E-post: INFO@FIN.EE

Teadaande number 1282606

Paenase, Rinsi, Päelda külade kokkutulek

„Piknik külaplatsil“

laupäeval, 28. juuli 2018

Programm

10.00 Teenistus Muhu-Rinsi kirikus

12.00-13.30 Rinsi küla ringkäik güdiga

14.00-15.00 Päelda küla ringkäik güdiga

15.30-18.00 Paenase küla ringkäik güdiga

19.00-... koosviibimine külaplatsil, Paenase küla Nõlva

Õhtusel üritusel külade ajaloo ülevaade, sõnavõttud, clav muusika

Päeval pakume suppi, õhtuse piknikulaua katame igaühe poolt kaasa võetud suupoolisega

Osalustasu alates 18.eeluaastast 3 eurot. Võimalusel maksta osalustasu ülekandega MTÜ Aad ja Teed arveldusarvele EE112200221061484952. Selgituse kokkutulek, küla ja pere nimi.

Eelregistreerimine ja info ave.toomsohu@muhu.ee, tel 517 2759

Võimalus registreeruda ja tasuda ka kohapeal. Sponsorlus annetuste näol on teretulnud!

KODU TURVALISUS

Uus suvehooaeg on alanud. Taas võiks mõelda nii oma suvila kui ka linnakodu turvalisusele. Tehnoloogia on arenenud: enam pole vaja osta kalleid seadmeid ja seejärel maksta turvafirmadele siduvate lepingutega igakuiseid tasusid. Uuemaid automaatseid häiresüsteeme on võimalik ise lihtsalt paigaldada, omamata selleks mingeid erilisi eelnevaid teadmisi.

Tänapäevased lahendused sisaldavad kõiki vajalikke andureid lisaks tavapärasele suitsuandurile, ühendades need omaniku telefoniga (mis on eriti oluline siis, kui peres kasvavad väikesed lapsed, või on tegemist vanuritega, kelle liikumine on piiratud).

Oluline on siinjuures aru saada, millised eelised on uuematel anduritel. Andurid jagunevad iseenesest kohalikeks ja ühendatuteks. Kohalikud andurid on need, mis annavad alarmi ainult kohapeal. Näiteks kui maja põleb, annab suitsuandur sellest ka alarmiga märku. Kuid see alarm ei jõua omanikuni, kui teda kohal pole. Näiteks võib kodust kaugel olev suvila maani maha põleda ilma, et sellest keegi midagi teaks. Ükskõik, kui palju suitsualarm ka kohapeal piiksub.

Seetõttu on soovitatav andurid alati oma automaatse häiresüsteemiga ühendada. Või kasutada süsteemiga ühendatud andureid. Selline süsteem saadab signaali inimese telefonisse kas vastava mobiilirakenduse või sms-i kaudu. Lisaks anduritele saab samasse süsteemi lisada ka kaamera-pildi, koduvalve ja muud. Lisakasuna

annavad automaatse häiresüsteemi puhul kasutusel olevad andurid märku, kui neil on mingi rike või nende patarei hakkab tühjenema.

Meedias on viimasel ajal tihti juttu olnud ka gaasi- ja vingugaasi anduritest. Siinkohal mõned selgitused:

Vingugaasi andur - Vingugaas (CO) kujutab endast nähtamatut, lõhnatut, äärmiselt mürgist gaasi. See tekib erinevate kütuste, näiteks puidu, ahjukütuse, bensiini, maagaasi või propaani mittetäielikul põlemisel.

Majandus- ja taristuministri määrusega akt nr 87, § 45. p11 on vingugaasiandur kohustuslik alates 1.1.2018 eluruumides, kuhu on paigaldatud korstnaga ühendatud gaasiseade. Näiteks vannitoad või köögid, kus kasutatakse gaasi-veesoojendit. Määrus ei laiene eluruumidele, kus on kasutusel ainult gaasipliit.

Gaasiandur - Gaasiandureid on erinevaid - on olemas andurid, mis reageerivad vedelgaasile, (nt balloongi-gaas) ja on olemas andurid, mis reageerivad maagaasile (nt see, mida kasutatakse gaasiboilerites).

Lõpetuseks rõhutan veelkord, et automaatseid häiresüsteeme ei ole keerulised ja kallid. Neid saab paigaldada osaliselt ning vastavalt vajadusele. Hiljem saab juba töötavat süsteemi alati täiendada. Samuti saab automaatse häiresüsteemi siduda vajadusel koduautomaatikaga.

Alar Avloi

www.zmartone.ee

koduautomaatika spetsialist

Volikogu 17. mai istungi päevakorrast:

- reovee kohtkäitluse ja äraveo eeskiri,

- investeerimislaenu võtmine (üürikorterite väljaehitamine, Liiva keskuse arendamine), hanke korraldamine soodsa laenulepingu sõlmimiseks,

- vallavalitsuse ja kooli struktuuri muudatused (IT tugiisiku 0,5 töökoht asendati IT-juhi 1,0 töökohaga; struktuurist jäeti välja IT-spetsialisti 0,5 ametikoht ja lisati andmekaitse spetsialisti 0,5 ametikoht),

- nõusoleku andmine vallavalitsusele moodulsoojakute soetamiseks seoses lasteaia ümberehitustöödega,

- kirjaliku enampakkumise korraldamine maa rendileandmiseks: Rauki k Jaaniaru mü ja Kallaste k Peedu mü,

- hoonestusõiguse seadmise konkurss Piiri k Platsi kinnistule,

- informatsioonid (maakonnaliinide 0-piletihinnad, tapamaja planeering, valla uus üldplaneering).

Järgmine volikogu istung toimub 21. juunil.

Kohvikutepäev 2018

29. juulil toimub III Kohvikutepäev Muhu saarel, kus muhulas- tel ja suvemuhulastel on võimalus muuta oma koduaiad või külaplatsid ühepäevakohvikuteks.

Kohvikutepäev annab võimaluse suurendada inimeste ettevõtlikkust ja omavahelist läbikäimist Muhu saarel. Kohvikute avamist ootame eelkõige aktiivsetel Muhu elanikel ja suvitajatel, kaasa võivad lüüa ka muuseumid, sadamad, stuudiod ja muud keskused ning tavapärased kohvikud.

Kui ka sinul on soov oma koduühel või külaplatsil kohvik avada, siis **9. juulini** saab ennast kirja panna, kirjutades Annelile (annelitamm.muhu@gmail.com).

Korralikuks kaardistamiseks ja teabe jagamiseks anna palun teada järgnevalt:

- 1) kohviku nimi,
- 2) asukoht,
- 3) lahtioleku aeg,
- 4) kontakt (nimi ja telefon),
- 5) kohviku lühitutvustus (veel midagi huvitavat peale kohvi ja kookide. Näiteks mõni esineja, mõni näitus, jne).

Kõike paremat soovides ja kohtumiseni kohvikus!

Anneli Tamm

Koolist ja Sentast

Algus lk 1.

Aga aidata saab seda, kes tahab abi vastu võtta.

Sageli hurjutatakse meid liigeses nõudlikkuses, kuid tagasiside, et meie kooli endised õpilased jõuavad hästi edasi ka järgmises koolis, on seda väärt, et õpetada lastele õppimist, mitte matkimist.

Kahjuks on alati ka neid, kes ei talu korda, sest armastust ei ole. Tahan arvata, et enamus on uhked oma kooli üle. Kõige selle aluseks peaks olema vaimustus oma saavutuste üle.

Paljud ammutavad jõudu sellest, et olla jäme teiste vastu.

Paljudel on kujunenud arusaam, et võlgned vähe ja väärid palju. Küllap peaks olema vastupidi. Kellele on palju antud, sellelt ka palju nõutakse.

Tegelikult on üks paremaid asju maailmas olla lihtne, siiras, otsekohene, aus, viisakas. TERE! on üks traditsiooniline sõna inimeste kohtumisel. Mida head siis kohtumisel veel soovida kui tervist teisele. Tere on ju lühend tervitusest.

Me peame iga päev tegema palju otsuseid. Keegi on pidanud arves-

tust ja saanud koolidirektori päevaste otsuste numbriks 60 ja enam. Aga suuri otsuseid pidavat olema vaid kolm.

Üks nendest on: mille nimel te kavatsete oma elu elada? Kõik, kes tahavad kaugelt jõuda, peavad seadma omale eesmärgi ja selgeid sihte. Lasteraamatus on juba pisike tõetera - olles teelahkmel, pead teadma, kuhu tahad minna, alles siis saad valida teeotsa.

Saaremaa Ühisgümnaasiumi tunnuslause on ladinakeelne, mis eesti keelde tõlgituna tähendab: Sõanda olla tark! - see on julgus tunnistada, et ma ei tea veel paljusid

asju, kuid mul on soov teada saada. Koos on kergem sinna poole liikuda. Soovin tulemuslikku koostööd ja arvan, et ühise eesmärgi nimel on meil seda kergem teha.

Aitäh!

Muhu Muuseumis on **septembri lõpuni avatud Senta Roomile pühendatud näitus**, kus lisaks fotodele ja mõnele mälestuskildudele, saab imetleda ka Senta tehtud käsitööd. Olete kõik oodatud seda nautima!

Vahendas **Eda Maripuu**

EV 100 aastat läbi muhulase silmade

Algus märtsi Muhulases.

Taasiseseisvumine

Juba eelmise teema juures jõudsime aega, mida suurem osa meist mäletab. Veel enam teame seda, mis edasi tuleb.

Tänapäeval ei häbene paljud öelda, et tal on poliitikast suva. 30 aastat tagasi oli Eestist raske leida inimest, kes oleks öelnud, et poliitika talle korda ei lähe.

Suurem osa tundis ja lootis, et kohe-kohe võib sündida see, mida nad kogu aeg olid oodanud ja igatsenud.

Samas kardeti: ega see äkki liiga valusalt kätte ei tule.

Sini-must-valge esimesi kordi pärast Teist maailmasõda Muhus Piiri kooli juhataja Anton Sirbi (1888-1944) 100. sünniaastapäeva tähistamisel Juhan Smuuli nimelise Muhu 9-klassilise kooli õpetajate, vilistlaste ja õpilaste poolt.

Iseseisev riik

30 aastat tagasi ta hakkaski sündima.

1988 – laulev revolutsioon.

1989 – Balti kett.

Valla taastamine

Veel enne, kui EV ametlikult taastatud sai, hakkas Muhus kodanikualgatuse korras igasugu asju sündima.

8. aprillil 1989 toimusid esimesed Muhu seltsi talgud.

6. juulil 1989 õnnistati sisse Muhu lipp.

8. juulil 1989 viidi läbi esimene Muhu folklooripäev, sellest kasvas välja Muhu päevade traditsioon.

1. oktoobril 1990 taastati Muhu vald, esimene taasiseseisvunud omavalitsus Eestis.

1992 – kasutusele tuleb Eesti kroon

1994 – Eestis lahkuvad viimased Vene väed.

2001 – Eesti laul võitis eurovisiooni lauluvõistluse

2004 – Eestist saab NATO liige ja kuu aega hiljem Euroopa Liidu liige

2011 – jäime ilma oma kroonist, kuid saime asemele euro

2013. a kirjutas ajaleht Postimees:

Kuu pärast vabariigi 95 aasta juubeli tähistamist saabub teine tähtpäev – 28. märtsiks on meie praegune iseseisvus kestnud *de facto* kauem kui sõjaeelne iseseisvus.

Ikka on tore, kui saad kellestki mõõda minna. Ja iseenda ületamine on eriti kõva saavutus.

2016. aastal sai valitsuse heakskiidu haldusreform. Selle järgi pidid Muhu-suursused vallad oma naabriga leivada ühte kappi panema, veel parem kui mitme naabriga

Iseseisev vald

Muhulasi see mõte ei vaimustanud. Just aasta varem oli tähistatud 25-aastast juubelit ja kuidagi ei tahetud, et see viimaseks juubeliks jääb.

Ma tean, et muhulaste hulgas oli eri arvamusi seoses euro kasutuselevõtuga.

Üksmeelel ei olda selleski, kas riputada Suure väina kohale sild või kaevata selle alla tunnel või jätta mõlemad teod tegemata.

Aga mina küll ei tea kedagi, kes teaks kedagi, kes oleks tahtnud oma vallast loobuda, et saada „paremat teenust” Kuressaarest.

Muhu vallal õnnestuski saada koht Eesti 64 valla hulgas. See ei olnud lihtne, sest nagu meie vallavanem korduvalt on öelnud ... (tsiteerin peast)

Oma valla säilitamiseks ei piisa ilusatest muhu tüdrukutest, torkivatest kadakatest ja kangest muhu õllest, kuigi ka kõik need on väga olulised.

Oluline on see, et me omaga ikka ise easte akkama soame.

Ja see, et meie iseseisvus alles jäi, on juba vilja kandnud: Muhu rahvaarv on järsku kasvama hakanud ja mere ääres tundub vahet, nagu oleks ka pindala natuke juure tulnud.

Oluline on seegi, et meie tublidust on märgatud ja meie vallavanem sai proua presidendi käest auraha rinda.

Meie vallavanem on muidu ka igapidi tubli mees, aga kindlasti on oma osa sellelgi, et Muhu vald alles jäi.

Saaremaa vallad said suure ühinemise eest tulise kiita, aga ma ei märganud, et ükski nende vallavanem selle eest medali rinda oleks saanud.

Olemegi ringiga riigi juures tagasi.

Ei ole näha, et keegi meie väikest riiki naabriga kokku liita tahaks, et kuskilt kõrgemalt ja kaugemalt poolt ette antud rahvaarv täis saaks.

Seega võime tasapisi jätkata:

üks saja-aastane ring on täis saanud,

mis muud kui alustame uut, et meie lapselapselapsed 200. juubelit tähistada saaks.

Noppeid

Muhu tüdruku **Kai Kommeli** joonistus ehib hädaabinumbrit 112, kirjutas 11. mai Saarte Hääl. Muhu põhikooli 3. klassi õpilane Kai võitis häirekeskuse korraldatud laste joonistusvõistluse, mille eesmärk oli leida Mis- ja Kus-nimelised tegelased ennetusliku teavitustöö tegemiseks. Vesivärvidega voolamistehnikas tehtud pildil kujutab sinine nägu autori sõnul vett ja punane nägu tuld.

Külalugude rubriigis kirjutas 17. mai Saarte Hääl **linnamiljöö pealetungist** Muhus, tuues näiteks Vahtraste küla uute elamute püstitamiskava. Linnale omane üksteise kukil elamine pole üldse võrreldav Muhu kobarkülade diskreetsusega, kus majade asetus võimaldab elada kõrvuti ilma vastastikku suhu vahtimata.

Tule omanda kõrgharidus Kuressaares!

Sel sügisel alustab Tallinna Tehnikaülikool Kuressaares juba 20. õppeaastat. Kuulume Meremajanduse keskusena TTÜ Eesti Mereakadeemia koosseisu. Meremajanduse keskuse teevad eriliseks unikaalsed rakenduskõrghariduse õppekavad ja paindlik õppekorraldus. Väikelaevaehituse ja elamusteenuste juhtimise õpe toimub ainult Kuressaares. Partneritena osalevad õppes nii TTÜ teadlased, kohalikud ettevõtted kui ka Saaremaa vald. Meremajanduse keskuse tudengite ja vilistlaste karjäärivõimalused on avarad.

Ettevõtluse ja elamusmajanduse õpingud kestavad 3 aastat ja tudeng saab valida peaaerialaks ettevõtluse või elamusteenuste juhtimise. Ettevõtluse suunal saad praktilised teadmised ärijuhtimisest ja ettevõtte majandamisest. Elamusteenuste juhtimise suunal õpid arendama meeldejäävaid turismitooteid ja -teenuseid. Ülikooli lõpetades oled valmis looma ja juhtima väikeettevõtet, töötama turundus-, teenindus- või tootmisjuhina.

Meretehnika ja väikelaevaehituse õppekaval valmistatakse ette insenere, kes tunnevad väikelaevade disaini, tehnoloogiat, materjale ja mereomadusi. Erialal on kaks spetsialiseerumissuunda: väikelaevaehitus ja mereelektronika. Meie Väikelaevaehituse kompetentsikeskuse laborites ja mudelkatsebasseinis saavad teadlaste kõrval toimetada ka üliõpilased. Pärast neli aastat kestvat stuudiumit oled laia ettevalmistusega, tehnoloogiad ja turgu tundev inseneritehniline spetsialist. Võid töötada väikelaevade ja nende konstruktsioonide ehituse ning projekteerimisega tegelevates ettevõtetes või laevade remondi, hoolduse või müügi alal. Lisaks on sul olemas vajalikud oskused, et hakata ise ettevõtjaks.

Pakume töötavale tudengile sobilikku tsükliõpet, kus eseseisev ja e-õpe on kombineeritud üks-kaks korda kuus toimuva kontaktõppega Kuressaares. Äsjastele keskkoolilõpetajatele mõeldes plaanime avada ka igapäevase õppe rühmad. Täiskoormusel õppimine on tasuta.

Suvine vastuvõtt algab 25. juunil! Meremajanduse keskuses rakendatakse lävendipõhist vastuvõttu. Õppekoht tagatakse neile, kelle keskkooli lõputunnistuse kõigi ainete keskmine hinne on vähemalt 3,5 ja sisseastumiskatse (motivatsioonikirja) hinne on vähemalt 3 punkti viiest. Avaldusi saab esitada Sisseastumise Infosüsteemis (www.sais.ee), Meremajanduse keskuses (Tallinna 19, Kuressaare) ja Mereakadeemia peahoones (Kopli 101, Tallinn). Täpsem info www.ttu.ee/kuressaare. Dokumentide esitamine lõpeb **4. juulil kell 15.00**.

Lisateave: www.ttu.ee/kuressaare www.facebook.com/meremajandus
Õppespetsialist (õppetöö ja sisseastumine) **Maris Pints**, tel. 452 4034, e-post maris.pints@ttu.ee

Programmijuhid (eriala sisu ja karjäärivõimalusi puudutavad küsimused):
Eeve Kärblane (ettevõtlus ja elamusmajandus), tel. 452 4036, e-post eeve.karblane@ttu.ee

Jaanis Prii (meretehnika ja väikelaevaehitus), tel. 520 1967, e-post jaanis.prii@ttu.ee

Meie üliõpilased on koos Rootsi partnerülikooli tudengitega Kuressaare kindluse taustal.

* Otsin **merega seotud asju** võrgud/ankrud/meremehe riided ja ka muud mööblit Viirelaiu Majakavahi külalistemajja Muhu külje alla. Kellel oleks ära anda või müüa midagi, mis saaks uue hingamise meie juures, siis helistage mulle 5454 2020, Priit.

COLLESTER

Tehnoülevaatus

Teostame ka TRAKTORITE ülevaatus!

Tulekustuti taatlemine ja müük

Autode sisepesu

Autoremont

Kere, veermiku ja mootori remont

Varuosade tellimine

Sildade reguleerimine

Rehvitööd

Kerevenituspink

Diagnostika

Klaaside vahetus

Muruniidukite ja trimme-rite hoiustamine ning hooldus

52 737 75 – alan@collester.ee

Ehitusteenused

Üldehitustööd, kanalisatsioon- ja torutööd, elektritööd

Teehöövli teenus

Ekskavaator-laaduri teenus

JCB 4CX + erinevad kaevekopad + hüdrovasar

Transport (kraana + kallur)

Minitraktori teenus

Avant 520 + erinevad agregaadid

Sõelutud mulla, killustiku, liiva, paekivi ja raudkivi müük

Haagiste rent

50 675 02 –

paavo@collester.ee

Asume Soonda külas vanas laudakompleksis.

Küttepuid:

3-meetrised koos koju toomisega 20 eur/ruum. Halupuud erinevas pikkuses, vastavalt tellija soovile. Võimalik tellida ka konteinerisse laotud küttepuid. Pakume kompleksiga küttepuid saagimis- ja lõhkumisteenust

Saematerjal:

Müüme kuiva saematerjali. Servamata lepa, haava, tamme, pärna, saare ja jalaka planku ning lauda. Aialatid männist ja haavast pikkus 3 meetrit. Aiapostid tammest, erinevad pikkused. Toodame vastavalt tellija soovile punn- ja põrandalauda erinevatest puuliikidest. Võimalik tellida poolpalgi mooduleid kuuride ja saunade ehituseks.

Tehnika:

Roomikekskavaator, kopplaadur, minilaadur, kallur-furgoon ja metsaveoautod ja palju erinevat põllumajandus ning metsatehnikat. Meie masinaparki on lisandunud kaks uut masinat. Minilaadur Avant, mis mahub igale tööplatsile, võimalik kasutada ka siseruumides ning kahjustab pinnast minimaalselt. Masinal on palju erinevaid töövahendeid. Kevadiseks metsseakahjustuste tasandamiseks on parim tööriist masinale paigaldatav vedrupiidega raudreha ning tasandusrest. Masina rendihind 22.-/h.

Pinnase- ja kannufrees, millega on kiirelt ja efektiivselt võimalik võsastunud või ebatasasane maa muuta murutraktoriga niidetavaks alaks. Seade sobib ka kitsaste külavaheteede freesimiseks ja tasandamiseks. Meetrise läbimõõduga tammekännu pinnasega tasaseks freesimisele kulub 5 minutit, purustab ka juured 20 cm sügavusel pinnases. Hind kujuneb vastavalt töömahule.

Haljastus:

Müüme huumuserikast sõelutud mulda haljastuseks. 10 eur / tonn
Sõelutud muld täiteks (sisaldab kuni 1,2 cm läbimõõduga kivi) 5 eur / tonn

Hobusesõnniku ja turbaga segatud kasvumuld 25 eur / tonn

Tänavakivi müük ja paigaldus, kivi hind alates (5.- m²)

Erineva fraktsiooniga killustikud, liiv ja kruus ning graniitkillustik.

Teede ja platside ehituseks freesasfalt.

Teostame:

Settekaevude tühjendust, teede väljakute ja aedade ehitus.

Rohkem infot: www.muhavarahaldus.ee

Info ja tellimine:

50 97 679 või 53 00 25 20.

Tavahind: - 8 eurot
 Õpilane (10 - 18 a) - 5 eurot
 Grupisoodustus: perepilet (2 täiskasvanut ja 2 last) - 12 eurot
 Lapsed 1-9 aastat (k.a) TASUTA
 Tantsupeo pikkus: 1 tund ja 40 minutit

* Müüa värsked **saunavihad** (kask), võimalikud ka suuremad kogused. Info tel. 5395 6672 / pankrat.koosanen@mail.ee

* **Juuskur Hety Huum** töötab kuni jaanipäevani Liival vana Konsumi II korrusel ja **alates 30. juunist Soondas, Collesteri tööstuskompleksis**. Aja saab broneerida telefonil 5670 5862. Meeldivate kohtumiseni!

ADREM Soovid osta - müüa kinnisvara või vajad hüva nõu?
 Võta ühendust: **Lauri Kolk**
 Tel: +372 5191 2950, lauri@adrem.ee
 www.adrem.ee
 Kõige ülevaatlikum info Muhumaa kinnisvarast! Adrem Kinnisvara tegutseb Saare maakonna kinnisvaraga juba aastast 2002!

Muhu Arvutivõlur OÜ
Pakun arvutite parandus- ja hooldustööd, IT taristute paigaldust ning arvutite ehitamist vastavalt kasutaja vajadustele.
 arvutivolur@protonmail.com
 5822 7584

* Ehitusmehed/kiviaiameistrid ootavad tööpakkumisi. Teostame ka võsalõikust ning oodatud ka muud väiksemad abitööd.
 Info tel. 5395 6672, pankrat.koosanen@mail.ee

Hea metsaomanik!
 Noore metsa hooldamisega kasvavad oma metsa väärtust.

28. maist 8. juunini saab küsida toetust valgustus- ja harvendusraiate tegemiseks noores metsas. Toetuse taotlemiseks võta ühendust kohaliku metsaühistuga või esita taotlus e-PRIA-s. Lisainfo ja metsaühistute kontaktid leiab erametsaportaalist www.eramets.ee Küsimuste korral abistavad Erametsakeskuse töötajad telefonil 652 5333 või aadressil metsameede@eramets.ee

SA Erametsakeskus

FIE Irena Tarvis
 * raamatupidamine
 * finantsanalüüs
 * maksundusala nõustamine
 * majandusaasta aruannete koostamine
 Soovijaile pakun ka paberivaba raamatupidamist ja nutikaid pilvelahendusi.
 Helista ja uuri tel 5565 5942.

Heinakuu juubilarid ja sünnipäevalapsed

Adele Paist	92 (7.7)	
Floriida Tüür	92 (20.7)	
Helju Vaher	91 (23.7)	
Estra-Aino Noor	89 (27.7)	
Albert Noor	84 (28.7)	
Virve Meema	83 (2.7)	
Selma Kabur	83 (18.7)	
Seppo Jaakko Juhani Peussa	82 (3.7)	
Helju Soom	82 (20.7)	
Juta Naaber	81 (1.7)	Uno Õun 75 (3.7)
Velda Peegel	81 (5.7)	Jaan Klaar 75 (30.7)
Jaan Vapper	81 (6.7)	Markku Olavi Eklund 70 (28.7)
Helgi Õue	81 (7.7)	Anne Kaljuste 65 (24.7)
Arno Tuulmägi	81 (31.7)	Andres Kolu 60 (14.7)
Aino Kivihall	80 (22.7)	Valli Tarvis 60 (20.7)

Palju õnne!

Märkus: kes ei soovi oma sünnipäeva avaldada, palume sellest märku anda vähemalt kaks kuud enne, kuna Muhulane avaldab igas numbris mitte algava, vaid järgmise kuu sünnipäevalapsed. **NB!** Uute nimekirjadega seoses palun kontrollige üle, kas kõik toimib teie kunagiste soovide järgi.

Evi Kõvamehe mälestusnäitus

Muhu muuseumis avatud näitusest "Muhu muster NII ja NAA" kirjutatakse 18. mai Saarte Häälel. Näitus on pühendatud Evi Kõvamehele ja tema loodud kaunistele Muhu tikanditele. Näituse idee autor on tema poeg Ivo Kõvamees, kelle kogust pärinevad ka näitusel väljas olevad esemed. Näituse kokkupanemisel osalesid Muhu muuseum, Meelis Mereäär, Mai Meriste, Eda Maripuu, Siret Jõelet, Reet Kõvamees, Hardi Kõvamees, Muhu külaklubi, Tarmo Jõelet, Kaia Ljash ja Aivar Ljash.

Tammed Pärde talu maadele

2. juunil istutavad Jakob Westholmi Gümnaasiumi 6B klassi õpilased Kallaste külla Pärde talu maadele omanimelisse sirguvasse tammikusse juurde tammestikuid. Kokku saame 100 tamme. Lisaks saavad omanimelised tammed Jakob Westholm ise ja sel aastal 101 aasta vanusena manalateele läinud Kanadas Ehatore hooldekodus elanud Roman Toi. Temale istutame 101. tamme. Algatust toetab Riigikantselei, kes väljastab sel puhul 100 tamme nimelise auplaadi, mille kinnitame sirguva tammiku juurde kivile.

Kirikuteated

EELK Muhu Katariina kogudus

10. juunil kl 14 jumalateenistus armulauaga Muhu hooldekeskuses.
10. juunil kl 14 Vigursõngimise lõpetamistseremoonia kiriku vahe- tus läheduses, **kl 15** Kontsert. Esineb Pärnu naiskoor Linda.
22. juunil kl 14 kalmistupüha luteri kiriku surnuaial, laulab Muhu meesansambel.

Juu jääb festivali raames **kirikukontserdid** 6. juulil kl 17.30 ja 7. juulil kl 14.

Koguduse hooldajaõpetaja

Hannes Nelis, tel 529 1881
hannes.nelis@eelk.ee

EAÕK

Rinsi Jumalaema Kaasani pühakuju kogudus

9. juunil kl 10 jumalik liturgia, **kl 11.30** koguduse täiskogu.

Hellamaa Peetruse ja Pauluse kogudus

29. juunil kl 10 templipüha, Peeter-Pauli päevateenistus, **kl 11.30** koguduse täiskogu.

Surnuaiapäha 23. juunil: Sepamäel kl 12, Hellamaa kalmistul kl 14.

Teenib preester Toivo Treima, tel 5635 0051; toivo@eoc.ee

Lasteaed tänap

Kuidagi märkamatuks on kätte jõudnud suvi ja lasteaia õppetöö selleks aastaks ühele poole saanud. Lapsed saavad järjest rohkem õues ringi lipata ja kogutud teadmisi rakendada.

Nädal tagasi saatsime lasteaia kooliteele ühe tüdruku ja seitse poissi ja nädala pärast tähistame meie lasteaia 50. sünnipäeva. Sellel peol loodame kohtuda paljude endiste töötajate ja vilistlastega, et ühiselt nautida lustakat laste kontserti, süüa pidutorti ja jagada mälestusi möödunud aegadest. Ootame kõikide aktiivset osalemist!

Iga aasta lõppedes on kombeks teha kokkuvõtteid ja tubli töö eest tänu avaldada. Kõige esimesena lähevad tänud kõigile lasteaia töötajatele, kes meie väikesi muhulasi õpetavad, kasvatavad ja abistavad. Järgmised tänud kuuluvad tublidele ja toetavatele lastevanematele ja meie koostööpartneritele - Muhu Vallavalitsusele ja volikogule, Muhu Põhikoolile, Muhu Hooldekeskusele, Muhu Muuseumile, Muhu Noortekeskusele, Liiva Raamatukogule, Muhu Spordihallile.

Pikad paid ja suured tänud kuuluvad veel Muhu Jahiseltsile maitsvate jätiste eest, Pip-Marri isale Oliver Maimrele kahe lasteaiale annetatud rattast eest ning Joanna emale ja tädile Marele, kes meile esinemiskostüüme õmblesid.

Soovime kõigile tublidele abilistele sooja suve ja kosutavat puhkust ning kohtume taas sügisel.

Juuli Muhulase materjalid on teretulnud **30. juuni** õhtuni.

Toimetab Anu Pallas,
 tel: 52 28 929, e-post: muhulane@muhu.ee
 Muhulane ilmub kord kuus.
 Internetis www.muhu.ee
 Trükinud Saaremaa Trükikoda 550 eks.
 Hind 30 eurosent

IN MEMORIAM

Meie hulgast lahkusid

2. mail 89-aastane **Luule Laanpuu**.
 25. mail 95-aastane **Linda Väärtnõu**.
 26. mail 78-aastane **Meida Luiga**.

Tunneme kaasa omastele!